

منابع آموزشی بن آزاد

نوشتن انشای خلاق

بر گرفته شده از:
<http://tps.blogfa.com>

افسانه علی پاشازاده
کارشناسی تکنولوژی و گروه های
آموزش ابتدایی
منطقه ۴ آموزش و پرورش شهر تهران

انشاء، به معنی ایجاد کردن، پرورش دادن، ابداع و خلق کردن است و آنچه را که امروزه فن انشا گفته می شود از نخستین معنای آن (ایجاد) گرفته شده است. انشا به معنی نظم دادن به فکر و به معنی ایجاد کلام و سخن و نگارش آن است. معادل فارسی انشا دبیری است که به معنی منشی گری و کتابت می باشد. در اصطلاح ادبیات انشا، عبارت از نگارش جملات و عباراتی است که افکار نویسنده را به صورتی روشن و زیبا بیان می کند که خواننده، آنها را به سهولت بفهمد و برایش خوشایند و مطلوب باشد.

اهداف آموزش انشا

- ۱) دانش آموزان بتوانند آنچه را که می اندیشند و می خوانند به دیگری بگویند و بنویسند.
- ۲) دانش آموزانی که تخیل قوی و استعدادی بیشتر در نویسندگی دارند بشناسیم و در مسیری صحیح هدایت کنیم.
- ۳) پرورش قوه استدلال، تفکر و دقت دانش آموزان و وادار کردن آنها به درست دیدن و شنیدن، سپس دیده و شنیده خود را به طرز ساده و روشن بیان کردن و نوشتن است.

محل مناسب نوشتن انشا (کلاس یا منزل)

معلمانی که تنها به تعیین موضوع انشا بسنده می کنند و از دانش آموزان می خواهند که در منزل انشا بنویسند و در جلسه بعد در کلاس بخوانند و مجدداً موضوعی دیگر برای جلسه آینده معین می کنند، باعث می شوند که تعدادی از دانش آموزان از اولیای خود کمک بگیرند و تعدادی اصلاً بنویسند یا تنها به نوشتن چند جمله تکراری و بی سر و ته اکتفا کنند. بهترین راه حل برای نوشتن انشا این است، ابتدا هر درسی که داده می شود معلم باید همخانواده و مخالف و هم معنی کلماتی که در آن درس وجود دارد به دانش آموزان یاد بدهد. بعد از چند درس، دانش آموز دیگر مثل قبل از معلم تقلید نمی کند بلکه جلوتر از معلم این کلمات را پیدا کرده و سعی در یادگیری این کلمات می شود و این کار به صورت بازی در می آید. بعد از چند جلسه،

بعضی از کلمات هر درس را مشخص کرده و به صورت جمله در کلاس می نویسند و برای بقیه دانش آموزان آنها را می خوانند یا احیاناً در پای تخته می نویسند تا با کلمات و جملات بیشتری آشنا بشوند. در جلسات بعدی موضوعی به دانش آموز گفته می شود که در کلاس در مورد آن موضوع فقط به صورت جمله های کوتاه بنویسند و بعد از چهار ماه به دانش آموز، کلمه انشا را بیان کرده و در مورد انشا بیشتر صحبت می شود و نکاتی که به موضوعی خاص مربوط می شود، مشخص گردد و به نوشته های جمله سازی خود، نظمی منطقی داده و به صورت یک نوشته کامل در آورده شود. مطالب دانش آموزان باید در قالب جملات کوتاه و کامل در مورد آن موضوع بیان شود. در کلاس های چهارم و پنجم، شاگردان را به استفاده از تشبیهات زیبا تشویق می کنیم. در کلاس اول و دوم، انشا شامل جمله نویسی درباره کلمه یا تصویر و گاه کامل کردن جمله می باشد. انشاء از کلاس سوم شروع می شود. دانش آموزانی که نمی توانند انشا را بنویسند و نمی دانند چگونه شروع کنند معلم می تواند به دانش آنها کمک کند تا در کار نوشتن راه بیفتند. برای موضوع، تعدادی سؤال به آنها بدهد تا پاسخ به آن سؤالات، مطلب نوشته ایشان باشد. در نوشته باید قواعد درست نویسی رعایت گردد. دانش آموزان می بایست هر مطلب انشا را در بند یا پاراگرافی جداگانه بنویسند و بهتر است نوشته با ادبیات مناسب یا ضرب المثل همراه باشد.

معیارهای تصحیح انشا در دوره ابتدایی

- ۱) آیا دانش آموز اندیشه و مطلب خاصی برای نوشتن داشته است؟
- ۲) آیا بیان مطلب با جملات روشن و درست انجام گرفته و انشاء از غلط های املائی و دستوری خالی است؟
- ۳) هر مطلبی با توجه به اهمیت آن در جای خود قرار گرفته و از تکرار مطالب خودداری شده است؟
- ۴) آیا علائم نقطه گذاری رعایت شده است؟
- ۵) آیا زیبایی و لطافت در انشا وجود دارد؟